

KIADÓ HIVATAL:

BELICZEY-UT 4 SZÁM
A kiadó hivatali érdeklődők
lemények küldendők.

NYILTTÉR-ben egyszer
közlésdíj 50 fillér

HIRDETESEK
jutányos aron vételnek fel

SZARVASI LAPOK

TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

— ELŐFIZETÉSI ÁR —

Egész évre. 10 korona
Félévre. . . 5 korona
Negyedévre. 2 k. 50 f.

— SZERKESZTŐSÉG —

Beliczey-ut 4 szám, hova
a lapszemléirészt illető
közlemények küldendők

KÉZIRATOK
nem adatkak vissza

Az „én“

„Én“! Ez a kétbetűs szó az ősfogalom, mely vezérelte az embert barlanglakó életének első percétől fogva mindmáig, mikor szárnyakon eszel, melyekkel megközelítse a csil-lagok titkait. Ez adott a barlanglakó ember kezébe követ, melylyel leüsse a nekibőszült tenevadat, és ez igazítja az ujkori hadi tudomány pokolgépeit, melyek százakat löknek hantolatlan sírokba és ezeket löknek oda az éhen halásnak. Ez vetette el az első buzaszemet és ez fogja szétlaponni az utolsó kalászt. Ez volt a bölcös, melyben az emberi társadalom ringott és ez lesz a rettenetes ítélet, amely szét-szórja ugyanezt a társadalmat épp úgy, akár a föld szívének dobbanása romba dönti a ráépített városokat és falvakat.

Nehogy azonban valaki félreért-sen, sietünk kijelenteni, hogy mi is hisszük és valljuk azt az életigaz-ságot, mely azt tanítja, hogy: minden szentnek maga fele hajlik a keze. Tudjuk, hogy e természeti törvény szóba foglalására a földkerekség minden nemzetiségének megvan a maga példabeszéde és eszünkbe se jut ökle-lőzni az ellen, hogy bizonyos határon belül minden józan ember az „én“-t ismerje első sarkallónak ezek a soraink, melyet a manap korszellemé úgy kiújít a labaink alól, akár a pusztasivatagok szele a futóhomokba húzott keskeny barázdát.

Azt a szomorú igazságot, hogy emez állítá-unkban nincs egy szemer-nyű nagytűs sem, fölöslegesnek tart-juk nevekket és tényekkel igazolni. A maga szeméinek mindenki legjob-ban hisz, és egy futó körütekintés mindenkit meggyőzhetett arról, hogy mai társadalmunk bizony az „én“ betegje.

Nem azokat a nagy szociális nyo-moruságokat értjük, melyek olyan fé-lelmesen morájanak a fejünk fölött, mint a zivataros jégeső felhői és ame-lyekről egy hírlapi cikk szűk kereté-ben hiabavalóság volna szót ejteni; — hanem az önzésnek azokra az ap-róbb pusztításaira czélunk, amelyeket mindennap észlelhetünk abban a kör-nyezetben, amelyben élünk, mozgunk és vagyunk.

Mert van ema eszme a társadalmi vagy közélet akarmelyik ágában amely tisztán az eszméért magáért dobog-tatna meg a tömegek szívét és amely-hez ne tapadnának az önzés morzsái, mint mágneshez a vasrészec?

Azaz, hogy meg kell fordítanunk a tételt. Az önzés a mágnes, ahoz tapad a közérdek és ha amaz nincs kielégítve, emez porrá rozsdásodhatik.

Az „én“ az a világtengely, mely körül forognia kell mindennek, ami az északi és a déli sark közé esik. Az „én“ az a bálvány, amely körül ha nem tömjéneznek az emberek, nem zengedeznek dicsően az újságok: vége a közügyért való hősködésnek: eltűstőlög, kialszik a lángbuzgalom és megpenészedik a törhetetlen akarat.

Világosabban beszélnek talán a példák? Szolgálhatunk azzal is.

Fölvetődik egy eszme, tiszta, ne-mes és magasztos és ami ennél is több, az élet legkövetlenebb szükségéit érintő. Amde a megtestesítésében X. urnak nem jut szerep. Pedig neki am-bíciói vannak, ő minden áron beszélni, írni, szerepelni szeretne, neki ki kell öntenie az eszméi zsongó zsibongó ten-gerét, különben megfojtja a belészo-ruló talantom, mint a kőkény a pity-két. Hát mit tegyen az istenadta? Komédiának titulálja azt a nemes dol-got, miben öneki szerep nem jut és megrugdossa azokat, akik által magát a szerepléstől visszasszorítottnak érzi. Ha úgy nem, hát legalább így ve-

gyen tudomást az ő becses „én“-jé-ről a világ.

Vagy más példa. Y. ur a maga módja szerint érdemes munkás egy-ben és másban, ami közödjög. Ugy átlagban ki is jár neki az elismerés. De benne — úgy érzi — isteni szikra reitőzik, mely az egész világot sze-retné lángba borítani és amelyet az újságok nem élesztgetnek eléggé, a közönség meg nem borul le előtte imadással, mint a párszik a tűz előtt. Hát igazság az: olajos mécesest csi-nalni a tűzhányóból? — Nem az. Y. ur maga is ezt tartja, ki is tör és el-borítja a világot, nem ugyan a lelke kincseivel, hanem iszappal és hamuval. De hát ez nem változtat a dolgon, most már nyugodtan foroghat a világ tovább, mert hiszen elég, hogy Y. ur kinyilatkoztatta neki a maga „én“-jét.

A jótékonyaságról már nincsen is bátorságunk írni. Olyan darázstészek ez, amelybe keztyűs kézzel se merünk belenyulni. Vagy ha szabad ilyen sü-rün cserélni a hasonlatot, — szép pi-ros gyümölcs, amelynek külső színén nyoma se látszik a belül ragódó ku-kacznak, amelyből emlegetet, bámult, csodált, irigyelt pillango akar kirepülni: a megaranyozott szárnyu „én“.

És így jönne sorra. — Ha politikáz nunklehetne, kezdenünk kellett volna: a politika, a közigazgatás, a művészet és minden zuga az élet piaczának, me-lyen emberek nyüzsögnek és egymást török-mariják azon, hogy melyik tola-kodják a másik elé a maga becses „én“-jével.

És mindaz, amit még felhozhat-nánk, a köz- és társadalmi élet minden terén csak azt bizonyítaná, hogy a szereplés viszketege máholnap meg-bénítja egész közéletünket és az az önzés, mely kellő határok között a tár-sadalmi lét alapja, túlzásaiban lehe-telenné teszi a közszélekre való együtt-működést.

Ha ugyan az Ezópus magát biká-nak képzelő és felfuvió békájának év-ezredes meséje ki nem gyógyítja ve-szedelmes betegségükből az „én“-nek nevezett cserépbálvány megvakult papjait.

Szomorú napok.

Mint mikor az ég mosolygó ké-k-ségét sűrű felhők tömkellege lepi el, elborítván szemünk előtt a nyájas képű, melegét árasztó napot és a bo-rongós sűrű fátyolát tekintetünk át nem hatolhatja: úgy borítja el, facsarja össze szívünket az a rideg tudat, hogy ime! beköszöntött a tél, meg annyi zordon kellemetlenségeivel és kegyet-lenségeivel. A fájó érzés egész, hosszú skálája pendül meg lelkünk horjzai, ha meggondoljuk, mennyi szerencsét-len szegény ember retteg a reá vá-razkozó szomorú napoktól, amikor fog-vaczogva és dideregve kénytelenek meghuzódni egy kiellen viskó zug-ban és töprengve, agyat izzasztó gon-doktól gyötörve keresni az eszközü-ket, melyekkel életüket eltenghetik addig, míg ismét az éltető nap arany-sugara fog reájuk derengeni.

Az ősz beálltával az az örvendez-tető hír járta be az országot, hogy mód fölött sikerült a termésünk, vége a nagy nyomornak s annyi sovány esztendő után az isteni áldás bősége kárpótolni fog eddigi szenvedéseink-ért. Hivatalos kimutatások hiteles számadatokkal igazolták, hogy a buza-termés átlagban a középest mennyi-ség tekintetében jóval meghaladta, minősége pedig kifogás alá nem esik. Megörült ennek az ország kicsinyje-nagyja, mert bár czoziális bajaink mellett a szegény sorsu dolgos nép helyzetének egy csapásra való javu-lását még a legjobb természetl sem vár-hatjuk, mégis nyilvánvaló, hogy a gaz-dasági termények bősége által nyújtott

TÁRCSA.

A feltékegy feleség.

Németből: F Á I I.

A csinos kis kocsai, mely elé telivér lovak voltak fogva, gyorsan haladt végig az utcán. Az egész fogat, birtokosának gaz dag vetőrel tanuskodott. A fiatal asszony, ki a hintó vánkosain nyugodott, egészen átengedte magát a merengésnek. Lenge ruhájában vízi tündérhez hasonlított kit a sze-rencse fia hájába kerített. Oldalán kis, négy éves, Róbert nevű fiacskája ült. A kicsi-ke addig ostromolta anyját kérdésekkel, míg az mindenre választ nem adott.

— Holnap Párisba utazol, mama, ugy-e holnap?

— Igen! De erről a papának nem szabad szólnod semmit, meg fogom lépni.

E parancsot egy hosszú édesanyjai csok követte.

A kicsike komolyan nézett anyjára. Ugy látszott, mintha azon tűnődne, vajjon igazat mondott-e neki anyja.

* * *

Claire — így hívták az asszonyt —

megint merengésbe mélyedt. Tizennégy nappal ezelőtt költözött kastélyába. Mily öröm a réteket, a parkot, a vízcséket vi-szontláthatni, melyeket mint leány ismert, hiszen néma tanui voltak ezek a nő, az anya szerencsésének. Fáradszótlanul vezet-te az anya kis fiát, a baromfiudvarból az istálló-ba, a kamarából a szénpadlásra, s ilyenkor azt szokta mondani:

— Mikor még magam is kicsiny voltam; mikor a te korodban voltam! — stb.

És ő gyermeke mellett megint gyer-mekké pajzán gyermekké lett. Ez elragad-tatás egy hétig tartott, azután a természet ártatlan, tiszta élvezete nem szült több örömet. Helyét a szomorúság, az egyedül-lét érzelmei foglalták el s a zalmáuzvegység éreztetni kezdte csakhamar hatalmát.

A nyugtalanság felhője megjelent a láthatáron.

És ő vajjon mit csinál egész nap? Perzse üzletei vannak, de a rossz példa, a csáb, — a férfiak könnyen eltántorítható hűségében bizni nem lehet.

Claire szereti férjét és tudja azt, hogy férje is szereti őt mégis az a gondolat, hogy megsalhatja, nem hagyja nyugodni. A kinpád minden iszonyát érzi s ezek elől lehetetlen másképp megmenekülnie, mint

hogy holnap titokban utána megy Párisba és megnézi, hogy mit csinál férje.

* * *

Claire, kis fiával a pályaudvarba haj-tatott, férjét fogadandó. A kicsike örömtel-jesen tapsolt kezével. A papa a vonat egyik ablakából intett neki s azután sietve kiszált. Nevetve karjaiba szorítja feleségét és fiacskáját azután a feleség ama kérdé-sére: „Mit csináltál egész nap? nem kereti magát, mindent elbeszél, habár a kérdések, reszkető hangja szegret ütnek a fejébe, de hát elvégre is nincsenek titkai, elbeszél mindent részletesen s végre hévvel kiáltja:

— Edes az ily hazatérés egy egész napi távollét után!

— Igen, igen, ez nagy idő! — vála-szolja a feleség.

A férj alkonyatkor, szivarral a szájá-ban, a parkba megy s magával viszi az es-teli sétára fiát, a kivel ugy cseveg, mintha régi jó barátja volna. De im egyszerre a mama felé öltönye tűnik fel a fák sűrűjé-ben: Róbertért jön, hogy lel kesse.

— Mit csinálsz holnap egész nap? kérdi Claire minden bevezetés nélkül.

— Ezt is, azt is — válaszolja a férj akadozva.

— S a nő . . . sejtelmőit a megvalósu-lás útján látja haladni s most már megmá-síthatatlan elhatározza, hogy holnap követni fogja férjét Párisba.

A férj, mintha lelkébe látott volna ne-jének, szintén megköczkátatja azt a kér-dést:

— Es te, Claire, mit fogsz te holnap csinálni?

— Semmit, én holnap itthon maradok.

Aha! biztosítani akarja magát! — gondolja a feleség.

Hm! Gyanakszik a bohó! — mondja magában a férj.

S a sóta unalmas lesz egyszerre mind a kettőre nézve.

Még korán van, a kapuk még zárvák a férj azonban már fel van öltözve és indu-lásra kész. Lábujjhegyen közeledik felesége ágyához és forró csókot nyom szép arcára.

— Már elmész? Ily korán? — kérdi Claire mogorván.

— Igen ma sok dolgom van.

A természet ébren van. A nap már fényesen ragyog, a madarak csicseregnek, az üde, zöld mező illatozik s így a bucsuzás legkevésébbé sem fáj, ellenkezőleg. Notára gyujt maga is, s azután a vasuti kocsián

jövedelemszaporodás az inséget jelentékenyen enyhíti s legalább a gazdánép sorsát eiviselhetőbbé teszi, aminek kihatása volna egész szegény néposztályunkra. Az öröm azonban korai volt, mert a jó buzatermésen kívül éppen csak a szőlő, ez is csak részben igazolta a hozzá fűzött vérmes várakozásokat. A többi termés, különösen a burgonya és a kukorica, egyáltalán nem sikerült. Jól tehát csak az a gazda járt, aki kizárólag búzát vetett, akinek még más veteménye is volt, kénytelen kipótolni — ha kipótolhatja — veszteségét a buza jó hozamából. Nagyon szomorú kép tárul azonban elénk ott, ahol buzamagot nem bíztak az anyaföldre. Így zsugorodott össze silány gazdasági évvé az annyira fölmagasztalt kövér esztendő s czafrangos, foszlánvos ruhájában ismét csak reánk vicsgorogja fogait a rémséges, iszonyatos nyomor, kérelhetetlenül szedegetvén áldozatait jó magyar népünk sorából.

Nagyon távol állunk még attól, hogy a termőföld szeszélyeitől függetleníthessük gazdasági helyzetünket. De mivel az utolsó időben a föld adásai által egyáltalán nem lettünk elkenyézettve s mivel gazdasági helyzetünk mostohaasága, társadalmi berendezkedésünk silánysága a megélhetési viszonyokat annyira súlyosbítja, hogy a sürgős mentési munkák elodázhathatlanokká váltak: most már a tenger sok írás és tanácskozás helyett tenni kell. S ily viszonyok között ne hozakodjék elő senki oly magukban véve jó és legjobb tanácsokkal, melyek nek követésével a helyzet javulását csak esztendő múlva lehet elérni. A mezőgazdaság, az ipar és kereskedelem mindenesetre hasznos és üdvös fellendítését ne hangoztassuk akkor, mikor a pillanat nyomora végveszéllyel fenyegeti a nép fiát,

Az alamiznaszerű jólékonyságot — noha azt is a legnagyobb mértékben gyakorolni kell — mentőeszköznek nem tekinthetjük; mert a nyomor csak elenyészően csekély részét enyhítheti. Csekély pótlás az csak, egy csepp, a nagy óceán víztömegében.

Az intézőköröknek sok eszköz áll rendelkezésre, hogy a szomorú napok alatt is a szunynyadó remény felélesztésére egy-egy fényugarat bocsássanak a fagyos viskókba. Hiszen a szegény ember szívesen hisz és remél, ha a gyomor korgása nyomoruságos lézengésére figyelmessé nem teszi. A félig meddig jóllakott népet könnyebben lehet nevelni, oktatni, vezetni, mint a csüggedő, reménytelenségtől

zavartalanul fontolgatja meg, vajjon véghez vigye-e vagy eljő-e terveit.

A férfiak oly szívtelenek, oly gyöngék! — hangzik az általános vád.

Parisban bérkesít fogad. Először a cse megeüzlőbe hajtat, onnan a virágáruhoz és aztán haza saját lakására. Haza a saját lakására? Igen. Minden lelkiismeret nélkül, egy győzedelmes mosolyal ajkain, gondosan, mint a szerelmes, felteríti s rendbehozza ebédlőasztalát. Két széklet von egymás mellé, közel, de igen közel, s az egyik szék elé gyönyörű tearózsákat helyez. Még egyszer végiglut vizsgál tekintete az asztalon s miután mindent rendben talál, elégedett arcot vág s az óráját nézi.

— Tíz óra, Tizenegy óránál hamarabb nem jöhet, még leszaladhatok a üzletbe.

Ha a felesége a fölszerelt asztalt látni!

* * *
Az ajtó kinyit, Claire belépett. Csakugyan Parisba jött térje után, hogy meglepje a cseljárt elérte. Látja a virágokat, a felterített asztalt s görcsösen szorítja kezét szívére. Mit tegyen? Megbocsulja magát vagy meghaljon?

Összetörje a tányérokat s a poharakat? Az utcára dobálja a virágokat? Hah,

tántorgó embereket. A közszájon forgó többnyire még csak elméleti értékkel bíró jelszavak és szálló igék közül még legtöbb sikert várunk a házi ipar megteremtésének eszméjétől, azért, mert az leghamarosabban valósítható meg s jó eredményét rögvest érezheti a nép. Nem-e elszomorító tény, hogy a kisczarda és a gazdasági munkás az esztendő egy rövid szakában végzett munkájának jövedelméből egész évi fentartásának szükségleteit kénytelen fedezni: mert másnemű munkát hosszú szabad idejére nem kap. Ha a népet házi munkák végzésére oktadják és serkentik, a szegény emberek nem kénytelenek egész télen át fagyos télenességben gubbaszkodni, hanem új kereseti forráshoz jutnak.

Azért említjük meg ezt az eszmét, mert keresztülviteléhez nem szükség van addig, míg a kormány nyújt hozzá segédkezet. Lelkesek, orvosok, tanítók, jegyzők, mindannyian, kik szegény magyar népünk sorsát szívükön viselik, találhatnak módot, hogy a munka nélküli népet házi iparra oktathassák és ha sikerül nekik azt a nép körében meghonosítani, ami a legtöbb esetben csak igen rövid idő kérdése, úgy valóságos áldásban részesítik a népet.

Ne szunynyadjon a társadalom, mikor emberek éheznek. Mindenkinek legyen gonja hogyan segíthet a szegényeken. Az adakozás egy maga nem elég Gondolkozzék mindenki a mentő akcióról, a helyesnek talált tervet pedig a legnagyobb erőfeszítések árán is vezesse a megvalósuláshoz.

Elszántással, férfias bátorsággal vegyük föl a harcot a szivódók legrettegettebb ellenségével: a kegyetlen, könyörtelen télrel.

Ujdonságok.

— Kossuth szobor. Lassan ugyan, de biztos léptekkel haladunk a Kossuth szobor megvalósítása felé. Községünk hazafias előjárósága immár megmozdult. Áldozatkészségre hívja föl Szarvas közönségét, hogy minél előbb álljon előtünk annak a Kossuth Lajosnak a szobra, a ki a népet, a magyar nép millióinak jóvoltáért küzdött élte utolsó lehelletéig. Községünk előjárósága, az általa kibocsátott gyűjtőíveken, adakozásra szólítja föl Szarvas hazafias közönségét. A gyűjtőíveket nemsokára házról házra hordják, az előjáróság által megválasztott, bizalmi férfiak, hogy a gazdag és a szegény egyaránt rójva lekegyeletét Kossuth apánk

még nem. Látnia kell azt a — másikat s elrejtőzik a függönyök mögé.

— Attól tartottam: megelőz! — kiáltja a sietve belépő férfi, s möhöz helyezi a legszebb függőt, barackot a thearózsák mögé, majd az ablakhoz lép s türelmetlenül mondja;

— Már itt kellene lennie. Vagy talán... eh, hiszen Róbert világosan mondta!

Jól hallotta-e? Róbert! Semmi kétség benne, őt várja. A rózsák, fűgék, a barackok a feleség számára vétettek.

Egy perc alatt kiugrik a függöny mögül s nevetve, irulva irulva, remegve borulva a férj nyakába.

— Mily boldog vagyok! — sugja éle sen. — Képzeld: oly nyomorult voltam, hogy gyálultelek.

— Es most?

— Most, most forróbban szeretlek, mint valaha! Es te?

— En? E vallomásért megbocsátok annak a nőnek is a ki egyedül hagyta fiamat — otthon! — fejezébe a kedves kis jelenetet a férj.

Oh bár volna minden férjnek egy kis Róbertje!

emléke iránt. „Polgártársak! Adakozunk hát mindnyájan vagyoni viszonyainkhoz mérten — pénz vagy terményekben — hogy a magyar nép felszabadítójának emlék oszlopa mielőbb hirdethesse a község lakosságának hazaszeretettel s a nagy honfű emléke iránt érzett örök hála látát.”

— A Békésmegyei Egyetemi Ifjak folyó hó 22-én gyűltek össze szokott helyükön (József-körút 50) a gyűlésen a tagok más helyen való elfoglaltságuk miatt csekély számban jelentek meg. Krcsmárik Endre alelnök nyitotta meg az ülést, bejelentvén a körnek, hogy a kolozsvári békésmegyei ifjak is megmozdultak, körré alakultak és így vállvetve, kétfős buzgalommal fogják hazafias cselukat munkálhatni. A lelkes átiratot a kör legnagyobb örömmel hallgatta végig, alapszabályainak egy példányát mihez tartás végett elküldi a kolozsváriaknak, s kimondta, hogy óhaja az, hogy a két egylet között minél szorosabb viszony legyen. Az elnök felkérte a tagokat, hogy készítsenek terveket arra nézve, hogy miképpen lehetne hazafias actiójukat Békésmegye magyarosítására vonatkozólag megindítani. A legközelebbi ülés fogja a módokat megvitatni, miért is a tagok külön fellesznek szólítva, minél tömegesebb megjelenésre. Több apróbb ügy elintézése után áttért a kör programjának megállapítására, Erzsébet királynék emlékének megünneplésére Krcsmárik Endre tartott tartalmas, a hangulathoz illő beszédet, melyben kifejtette az óriási veszteséget, mely ért minket Erzsébet királyné halálával. A kör legközelebbi ülése december 6-án lesz.

— Iskolai értekezlet. Molnár János, a szarvasi községi iskolák és ovodák igazgató tanítója f. hó 23-án d. e. 10 órakor az ipariskola tantszéki termében, a községi tantszéki értekezletet tartott. Az értekezleten az összes tanítóság vett részt. Az értekezlet tárgyát az állam által, a községi iskolák részére kiadott új gondnoksági utasítás képezte.

— Új ügyvéd. Dr. Liszka Nándor f. hó 24-én Budapesten az ügyvédi vizsgát jó sikerrel letette. Gratulálunk.

— Árlejtés. A községi cselédség ruháinak az elkészítését, a múlt héten megtartott árlejtésen ifj. Kóczy Mihály férjiszabó nyerte el 390 kor. díjjért.

— Villanyvilágítás. Ugy látszik, hogy a közel jövőben villanyvilágítást fogunk világitani. E hét folyamán újból egy szűkebbkörű bizottság tartott értekezletet a villanyvilágítás ügyében s az értekezlet határozottan állást foglalt községünk villanyvilágítása mellett.

— Új egyesület. Békésmegyei övönői új egyesületet alapítottak. Az új egyesület 1903. évi január hó 4-én tartja alakuló gyűlését Gyulán. Az alakuló gyűlésen Mihályfy Emma helybéli övönő tart értekezést.

Vármegyei hírek.

— Megsemisített választás. A vármegyei törvényhatósági bizottsága a békéscsabai rendőrbiztos választást megsemisítette, mivel a belügyminister által már elvileg jóváhagyott, bár a község szabályrendeletébe még fel nem vett intézkedés ellenére nem a járási főszolgabíró, hanem a képviselőtestület választmánya gyakorolta a kijelölést. — A közigazgatási bíróság a beadott panaszt a vármegye által felhozott indokokat elfogadva elutasította, s ennélfogva a választást megsemisítő törvényhatósági véghatározat jogerőre emelkedett s új választás utján fog az állás betölteni.

— Gyűjtés engedélyezése A csor-

vási evang. templom építési költségeinek beszerzése céljából a belügyminister az egész ország területére szóló könyöradamány gyűjtési engedélyt adott.

— Jövőhagyás. A magyar kir. belügyminister a „gyopárhalmi—szabadszent-tornyai katolikus kör” alapszabályait jóváhagyta.

— Névváltoztatás. Forsner Jenő szarvasi lakos vezetéknevét „Faragó”-ra és Teichner Lajos gyomai illetőségű egyén vezetéknevét „Fodor”-ra változtatta át, belügyministeri engedéllyel.

Vidéki hírek.

— Meghívó. A kondorosi ur-i kaszinó folyó évi november hó 29-én saját pénztára javára a kaszinó összes termeiben zárkőrű táncmulatságot rendez, melyre kívül címzett urat és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Rendezők: Reiner Béla, b. ö. ö. Bálintffy Jenő, Bariss Árpád, Bukovinszky Mihály, Czibrusz Endre, Csor-mák Andor, Dr. Dezső Antal, Engel Tivadar, Fejér Imre, Fekete Kálmán, Fekete Miklós, Fülöpp József, Füzék Béla, Kiss Elok, Kucecz Vilmos, Keviczky László, ifj. Nagy Sándor, Ország Ignác, Plesch Frigyes, Serly Kálmán, Szeber István, Velky Béla, Kálnay Dezső. Belépti díj: Család jegy 5 korona, személy jegy 2 korona, kezdet 8 óraker. Felülzárások köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— Öngyilkos kántor. Vésztő községben öngyilkosságot követett el egy ev. ref. tanító. Juhász János állásától elmozdított ev. ref. kántor forgópisztolyal haláltékon lötte magát s rögtön meghalt. Szomorú tettének okát biztosan nem tudja senki, csak azt gyanítják: azért vált meg az életől, mert állását december elején el kellett volna hagynia.

— Adósság törlesztés lapáttal. Füzesgyarmaton Kontra István földműves valamely föld vételárral tartozott Kovács Imrénnek. Midőn Kovács a tartozást követelte tőle, az egy lapáttal fizetett, még pedig úgy, hogy néhányszor fejbe vágta Kovács Imrét. A tartozás illetően való kiegyenlítését azonban orvosi látérettel nyugtázta.

— Tíz. Békéscsant Andráson Sinka Pál bognármesternek a háza padlásán az ott felhalmozva volt forjácis ismeretlen módon kigyulladt. Szerencsére még idejében észre vették a veszedelmet, mielőtt a ház tetője kigyulladt volna, eloltották.

— Szanatóriumi estély Orosházán. Dr. László Elek, az orosházi kaszinó elnöke értekezletet hívott össze egy, a sanatórium cseljaira rendezendő estély megbeszélésére végett. Az értekezleten nagy lelkesedést kellett az eszme s a tagok elhatározni, hogy széleskörű mozgalmat indítanak a siker érdekében. Az estély határidejűl január 17-ét állapították meg. Végül Berthóty Károly dr., Jankó Ferencz dr., Rajz Miksa, Steiner Zsigmond dr. és Pál Ernő tagokból küldöttséget választottak, melynek feladata lesz Lukács György dr. főispánt az estélyen való közreműködésre felkérni.

— Pénzügyi palota Gyulán. A vármegyei pénztárak és számvéveségék államosításából indult ki a vétetett tervbe a pénzügyi kormány részéről, hogy a mostani pénzügyigazgatóság és állampénztár (dohivatal) célszerű elhelyezésére szolgáló díszes épületet emel, a melyben elhelyezést nyerno a pénzügyigazgatóság és a pénztár is. A vármegye erre a célra feljánylotta az eddigi főjegyzői lakot és telket, melyet az államkincstár tulajdonába engedett át. A belügyminister, mint felsőbb hatóság most jóváhagyta a vármegyének ezt az elhatározását s így már miután az állam a Destek-féle házat is megvette, mi sem áll utjában annak, hogy a pénzügyi palota építése mielőbb megkezdessék. Mint halljuk, a terveket a pénzügyi kormány a tél folyamán elkészíteti s megtartja az árverést is az építési munkálatokra, a mikhez a kora tavasszal hozzáfognak.

— Kékény Panna. Van-e ki e nevet nem ismeri, pedig ezen 50 éves szentandrási hajadon eddig Máriausztrán kisebb nagyobb részletekben 12 évi fegyházat, Gyulán 2—3 évi bírtont és Szarvason másfél

évi fogházat állott ki; legutóbb a múlt október hó 28-án szabadult ki de már november 25 én és december 10 én újabb lopásokat követett el! legérdekesebb az utolsó! Ugyanis a szentandrási rendőrség nyomozza a novemberi lopást s míg a rendőr kiement a laktanyából, az alatt annak pokróczát elemelte és nyomba eladta. Nem is védekeztek, azt mondja mindenkinek élni kell, úgy a hogy lehet, miért dolgozok: mikor így is megél, és ezen indokolása daczára a kir. törvényszék 1 évi börtönrre ítélte. Kékény Panna kijelentése szerint azt sem bánta, ha többet kapott volna is, mert akkor fogházban töltötte volna el a büntetését, a legnagyobb baj, — mint mondá — hogy nem ihatik ezen idő alatt pálinkát.

CSARNOK. Tanyán.

Téli este volt és egyedül voltam a vadásztanyán. A sarokban veszkálva állt, és raktam a tüzet, mert akkor nem voltam egyedül. A tűz beszélt, duruzsolt, énekelt a kályhában; a lángok lobogása úgy hatott rám, mintha a hátam mögött ülne valaki; aludna, meg sem szólíthatom, de lélegzését hallom. Csak az tudja, hogy mi a tűz beszéde, ki egyedül van téli este a vadásztanyán. Háttal ültem a kályhának, és aztán a fejem a tenyerembe hajtottam és gondolkodtam. Az erdőt jártam reggeltől, egy róka ugatott valahol, messze a vágásban. Egy keskeny ösvényen a lánymokón sokáig elgondolkozva néztem, kutyá járt erre, avagy farkas? A hó lepte mezőn nagyokat kiállottam a téli dűltámba, havat markoltam és megdörzsöltem véro az arcom, mint a parasztoktól látam.

Hahó, hahó! A tél jött itt, de most a nap ragyog a pályára. Az erdő széles fái fénylenek, mintha ezekből volnának. Nagyon is süt a nap, még forogteg lesz belőle. S később az alkonyt láttam ismét. — hányadszor az erdőn? — amint a sűrűből kijött széknyacs-káját felemelve a bokáig érő hóban, s futni kezdett a lapályon, a nap felé, a nap után, a hogy a fénykorong lefelé eszszott a messzi halmok mögött. Az alkonyt persze az erdőbe töltöttem, keskeny csapáson haladva, s fakat nézegetve és gondolkodgatva. Tíz lépésnyire előtem, megreztent egy bokor, a hó lesuhant gatyairól s a völgy felé esztörtés hallatszott, magános szarvas-lika járt itt, vagy róka lesett alvó varjura? tovább mentem, a tanya felé: Mindegy akár haza megyek, akár itt töltöm az éjt. Előbb fát vágtam, befűtöttem és maradek sonkám elköltöttem. A medvebőrt megfordítottam a hárságyon és azt gondoltam magamban, vajon hosszú lesz-e az éjszaka? Otthon nagyon hosszú. Csak az éjtelt mily sokára út! S midőn halványodna az ablak mögött ásitó sötétség akkor felsohajva fejedre huzva a takarót így szólsz: hiszen sose voltam boldog, nem is leszek sose boldog, az ürdög vigyen el minden asszonyt!

Felálltam és sétálgatni kezdtem a szobában. Ugyan hány óra lehet? Az alacsony ablakhoz mentem és kinéztem az erdőre. Egyszerre csodálatos hang ütötte meg a fülem, Tompa zúgáshoz hasonlított és egy sserre a tavaszi áradásban lévő folyó moraja jutott eszembe, melyet a keskeny hídról szoktam hallgatva nézve:

Itt a közelben nincs folyó, csupán sivatag és erdő nagy fákkal, sudar fákkal: mik szeszélyes fantasztikus árnyékok vetnek a hőmezőre.

Az erdő üres és mérföldekre nincs ember lakta vidék. Eloltottam a mécsest az asztalon és lefeküdtem a hárságyra.

Egyszerre lépéseket hallottam közelben a tanya felé: Világosan hallottam, hogy valaki jön a havon.

Az ablakon át nagy árnyék vetődött a szobába. Az árnyék egy percig mozdulatlanul állt aztán halk kopogás hallatszott az üvegen. Majd megmozdult az árnyék és lépéseket hallottam a ház körül menni.

Ezt az időt használtam fel. Nesztele-nül felugrottam és a puskámhoz futottam. Felkaptam és a hónom alá szoritottam.

A lépések az ajtóhoz jöttek. Most a kilincset próbálta valaki: A kilincs nyikorogott és az ajtó nyilni kezdett. Még semmit sem láttam a künnlevőből, csak egy vastag fekete kart ami csendesen nyomta lefelé az ajtót, megmeredve, elzsibbadva álltam. Szemeim majd kiugrottak üregükből, amint e karra meresztettem őket. Az ajtó aztán féluton megállt. Ezt a pillanatot használtam fel. Iszonyu erőfeszítést tettem. Felkaptam a puskát remegő karjaimmal.

— Ki az? Kérdeztem oly hangon, mintha nem is én beszéltem volna. — Lövék.

A kar visszaugrott.

Futó, gyors lépések hallatszottak a havon, amik az erdő felé távolodtak.

Egész éjjel nem hunytam be a szemem. Az ajtót gyorsan bezártam és akkor azóta is sokszor gondolkodom azon, hogy ki járt az erdő tanyán ezen a téli éjszakában?

Két év múlva a vadásztanyán a kertől leányát felakasztva találták. Öngyilkos lett. Néha arra gondolok, hogy tán az a leány járt ide és még valaki aki nagyon szeret-hette őt, hogy éjjel, mértföldekről eljött utána. KRUDY.

NYILT-TÉR. *)

*) Az e rovatban közlöttéket nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Nyilatkozat.

A „Szarvasi Hírlap” szerkesztő-sége — egy rosszakaratu levélre támaszkodva — mielőtt fenhatóságomnál tudakozódott volna lanitói működésem és magyarságom felől — nov. hó 16-án megjelent számában azzal vadol meg, hogy én pánszláv tanító vagyok.

A rosszakaratu támadásról már a megjelenés napján tudomást szereztem, hogy mégis csak most válaszolok rá, annak egyedüli oka az, hogy egyházi fenhatóságom és a községi tantestület nyilatkozatát vártam, mivel mindkét helyen bejelenttem az Önök által ellenem emelt igazságtalan súlyos vádat.

Ugy felettes hatóságom, mint a községi tantestület az önök vádjával szemben — mint az alább olvasható — fényes elégtételt adott nekem.

Ezek után nem tartom szükségesnek, hogy a rosszakaratu vádra érdemleges választ adjak — mert nem kenyerem a gyanúsítás és személyeskedés — annyit azonban legyen szabad emondanom, s ez állításom igazságát senki sem fogja kétségbe vonni, hogy a hivatásos újságírónak nem az a feladata — hogy egyszerű levélre minden utánjárás, tudakozódás nélkül tisztességes munkát végző embereket a nyilvánosság előtt megrágalmazzon.

A „Szarvasi Hírlap” szerkesztő-sége, hogy miként vélekedik tanitói működésem és magyarságom felől, arra édes keveset adok, egyházi hatóságom, a községi tantestület és ismerőseim nagyon jól tudják, hogy legalább is vagyok olyan jó magyar, mint a nevezett szerkesztőségnek bármely tagja, s ez nekem teljeseu elég arra, hogy a rám szórt igaztalan rágalmat vissza hársítam azokra, akik el lenem ezt az igaztalan hájszát meg indították.

Különbén béke velünk.

Szarvas, 1902. november 29 én.

Kóczy Mihály,
ág. hitv. ev. tanító.

Hivatalos bizonyítvány, melyet nt. Zvarinyi János igazgató lelkész Úr és a községi tantestület igazgatója ki adott, a következőképen hangzik:

723./1902.

Az ág. hitv. evangy. keresztyén egyházközség igazgató lelkészi hivatala, Szarvas.

Üdv az olvasónak!

Tudós Kóczy Mihály szarvasi ág. hitv. evangy. keresztyén egyházközség tanítójának kérelmére, mint ezen egyházközség ezidőszerinti igazgató-lelkésze, az érdekeltek tudomására hozom:

hogy Kóczy Mihály tanító Úr, a reá bizott tanitói teendőiben, nevezetesen az ezüstsztőlői hat osztályú s vegyesnemű 167 létszámmal bíró népiskolájában, nemcsak hogy ernyedetlen szorgalmat tanusít, de igen szép eredményt tüntet fel; a tót anyanyelvű tanköteleseivel, a nagy létszám daczára — is jó eredménnyel tanítja a magyar nyelvet, s tannyelvül a magyar nyelvet használja, s a magyar nyelv gyakorlati életbe-leptetését hiven szorgalmazza oly módon, hogy tanítványait a magyanyelvű tarsalgásra, büntetés kiszabásával szorítja. — Nemzetiségi tekintetben, míg egy részről semminemű panasz sem jött Kóczy Mihály tanító Úrra, az egyházközségi felsőbb-séghez; úgy másrészt a magány életben történt többszöri találkozás, valamint iskolájának többszöri megátogatása, valamint vizsgálása alkalmával a legcsekélyebb jelet sem adta annak, hogy nemzetiségi, névszerint panszlavistikus hajlamokkal bírna. Az iskolai tantárgyakban a magyar nyelvet az előírt terjedelemben használja: bizonyítom.

Szarvas, 1902. november 28.

Zvarinyi János,
ig. lelkész.

Tekintetes szerkeztő Ur!

A „Szarvasi Hírlap” f. é. 16 ik számban Kóczy Mihály községi ism. iskolai tanító, azon körülmény felhasználásával, hogy tantestületi ülésen jóindulatulag figyelmeztette lett a magyar nyelvnek belterjesebb oktatására s hogy egy növendéke oly kijelentést tett, miszerint: növendékeivel tótul is beszél, a lehető legnagyobb bünnel, panszláv eszinek terjesztésével vádolatik. Ezen ügy a községi tantestületnek folyó nov. hó 23-án tartott havi ülésén tárgyalatván megbízattam annak kijelentésére, miszerint a tantestület Kóczy Mihályt lelkes magyar hazafinak ismeri s addig is, még iskolai hatósága által ezen igazságtalan súlyos vádat illetőleg rehabilitáltatik, a hírlapi információt rosszakarattól eredő meggondolatlanságnak minősíti, a beküldövel szemben rosszalását fejezi ki s tiltakozik az ellen, hogy Kóczy vagy a tantestületnek bármely tagja is azért, mert tótul is tud beszélni és mert egy lejtelen elméjű s magyarul beszélni nem akaró gyermeknek eljár a szája, bárki által is hazafiatlan eszmék terjesztésével, panszlávizmussal vádolassék.

Tisztelettel:

Szarvas, 1902. nov. 23.

Molnár János,
igazgató tanító.

Felelősszerkesztő: SZIKES ANTAL.

Főmunkatárs: PATÁKI JÁNOS.

Hirdetés.

Ajánlkozom privát házakhoz dísznövények elvégzésére. A n. é kövönység becses párt fogását kérve, vagyok teljes tisztelettel:

Sós Lőrincz,
hentes.

Lakásom: Görbe utca 1055.
hárszám.

TANULÓ.

Dantzky Sándor
könyvnyomdájában
egy jó házból valófiu
—tanulóul—
azonnal felvétetik.

Eladó boltajtó.

Egy teljesen jókarban levő boltajtó jutányos áron eladó. Bővebb felvilágosítást nyujta kiadóhiv.

Köhögőknek a KAISER fele

MELL-BONBONT

mint leghatásosabb ajánlhatom.
2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány kimutatja annak biztos sikerét köhögés, rekedtség, hurut és elnyálasodásnál.
Egy csomag ára 20 és 40 fl.
Szarvason kapható:
BUGYIS ANDOR gyógyszerárában.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima vesszők mélyen leszállított áron. Oltványok ezre 90—100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda és visszaszállítás költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házhoz szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gieditschia csemeték és magvak. Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sőtényővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívüli csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen kulesselel zárhatók. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott útítási és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékozás végett szines fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki czímét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítanák, város, falu, pusztán, gazdag vagy szerény családúal egyaránt. Így még azoknak is érdekelben áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Díócsesemétek.

Kétéves, óriási jövedel met biztosító voltánál fogva, ennek tenyészése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívületejtedt.

Czím: „Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep, Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

